

ข่าวจาก หนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

กรมชลประทานให้เพาะปลูก ทำตามแผนลดเสี่ยงขาดน้ำ

นายสุรียพล นุชอนงค์ รองอธิบดีกรมชลประทานรักษาราชการแทนอธิบดีกรมชลประทาน กล่าวถึงสถานการณ์น้ำปัจจุบัน ว่าอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ มีปริมาณน้ำรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 59,964 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) คิดเป็นร้อยละ 79 ของความจุอ่างฯรวมกัน เฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยา 4 เขื่อนหลัก (เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) มีปริมาณน้ำรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 17,790 ล้าน ลบ.ม.คิดเป็นร้อยละ 72 ของความจุอ่างฯรวมกัน

กรมชลประทาน ได้วางแผนจัดสรรน้ำช่วงฤดูแล้งปี 2566/67 ตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มี ด้วยการจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคเป็นหลัก รักษาระบบนิเวศ การเกษตร อุตสาหกรรม และสำรองไว้ใช้ในต้นฤดูฝนหน้าตามลำดับ จนถึงขณะนี้มีการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้งทั้งประเทศไปแล้วกว่า 5,472 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 26 ของแผนฯ เฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยามีการใช้น้ำไปแล้วประมาณ 1,418 ล้าน ลบ.ม.คิดเป็นร้อยละ 24 ของแผนฯ ปัจจุบันทั้งประเทศมีการเพาะปลูกข้าวนาปรังไปแล้ว 3.56 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 61 ของแผนฯ เฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยามีการเพาะปลูกข้าวนาปรังไปแล้ว 2.67 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 88 ของแผนฯ ภาพรวมการบริหารจัดการน้ำ ยังคงเป็นไปตามแผนที่วางไว้

ใช้กฎกระทรวงฯ ใช้น้ำ สทนช.ยันไม่กระทบเกษตรกร

ดร.สุรสีห์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) กล่าวว่า เมื่อเร็วๆ นี้ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบกฎกระทรวงฯ ภายใต้อ.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 รวม 5 ฉบับ และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 25 มกราคมที่ผ่านมา

สำหรับสาระสำคัญของกฎกระทรวงทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ได้กำหนดลักษณะการใช้น้ำไว้ 3 ประเภทคือ การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง เป็นการใช้น้ำทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภค-บริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การใช้น้ำประเภทที่สอง เป็นการใช้น้ำทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปาและกิจการอื่น และการใช้น้ำประเภทที่สาม เป็นการใช้น้ำทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนน้ำ หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้ การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการใช้น้ำของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตและไม่ต้องชำระค่าใช้น้ำ แต่ผู้ใช้น้ำจะต้องให้ข้อมูลแก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้รวบรวมจัดส่งให้ สทนช.นำไปวิเคราะห์ความต้องการใช้น้ำในภาพรวม เพื่อการวางแผนบริหารจัดการน้ำด้านอุปทานให้สอดคล้องกับอุปสงค์ต่อไป ดังนั้นเกษตรกรที่ปลูกพืชต่างๆ หรือแม้กระทั่งการทำนาปลูกข้าว การเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ จะไม่ได้รับ

ผลกระทบใดๆ จากกฎกระทรวงดังกล่าว ยกเว้นการใช้บำบัดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ยังคงต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และบางกิจการที่ใช้น้ำบาดาลอาจต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาล ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ต้องชำระอยู่แล้ว

ส่วนการใช้น้ำประเภทที่สอง และประเภทที่สาม ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อม “แผนบริหารจัดการน้ำ” ต่ออธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณีว่าทรัพยากรน้ำที่ใช้นั้น หน่วยงานไหนรับผิดชอบในทุกๆ 5 ปี อย่างไรก็ตาม ใดๆ ก็ได้อีกยกเว้นค่าใช้น้ำในบางกิจการเช่นกัน ดังนั้นประปาหมู่บ้านที่ให้บริการประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัดหรือประปาภูเขาที่ให้บริการประชาชนในพื้นที่สูง ที่ผลิตน้ำประปาให้บริการโดยไม่ได้แสวงหากำไร ก็ไม่ได้รับผลกระทบ เพราะได้รับยกเว้นไม่ต้องจ่ายค่าใช้น้ำ

สำหรับอัตราค่าใช้น้ำในเขตชลประทาน เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานซึ่งกำหนดค่าชลประทานในอัตรา 50 สตางค์ต่อลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) ส่วนพื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ที่ไม่ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานและไม่ใช้น้ำบาดาลหมายว่าด้วยการชลประทาน พ.ศ. 2567 ซึ่งกำหนดไว้ในอัตรา 0.373 สตางค์ต่อ ลบ.ม.